

КАЗНАЧЕЙСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ: НОВАЦІ СЕРПНЯ 2023 РОКУ

Міністерством фінансів України наказами [від 27.07.2023 № 409 «Про затвердження Змін до Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів»](#) та [від 18.08.2023 № 443 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 27 липня 2023 року № 409»](#) (далі – Зміни) оновлено [Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів](#), затверджений наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938 (далі – Порядок № 938). Ці накази набудуть чинності з дня їх офіційного опублікування у «Офіційному віснику України».

Названими Змінами започатковано та удосконалено ряд вимог і типових форм документів, що застосовуються в процесі виконання місцевих бюджетів шляхом казначейського обслуговування бюджетних коштів.

Нагадаємо, що казначейське обслуговування місцевих бюджетів здійснюють органи Казначейства України відповідно до вимог статті 43 [Бюджетного кодексу України](#) (далі – Кодекс). Ця норма визначена частиною 2 статті 78 Кодексу. Взаємовідносини між місцевим фінансовими органами, розпорядниками та одержувачами коштів місцевих бюджетів і органами Казначейства в процесі казначейського обслуговування місцевих бюджетів регулює Порядок № 938.

Тож розглянемо докладніше, що ж змінилося у Порядку № 938.

Перше: Порядок № 938 доповнено новою нормою, за якою місцеві фінансові органи подають платіжні та інші документи до органів Казначейства в паперовій формі разом з електронним носієм інформації, на якому записано файли проєктів цих документів (пункт 1.6 глави 1 «Загальні положення»). До внесення змін ця вимога стосувалася розпорядників і одержувачів бюджетних коштів.

Друге. Змінами у пункті 2.1 глави 2 «Основні положення про організацію роботи» додане положення щодо внесення змін до рішення відповідної ради про місцевий бюджет. Зміни до рішення про місцевий бюджет відбуваються на підставі рішення відповідної ради. Ухвалення рішення про внесення змін до рішення відповідної ради про місцевий бюджет можливе у випадках та у порядку, встановленому Кодексом, а також у разі внесення змін до закону про Державний бюджет України. Вказані норми не є новими, а перенесені із пункту 6.1 Порядку № 938.

Третє. Скориговано перелік документів на підставі яких органи Казначейства здійснюють повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до місцевих бюджетів. Відповідно внесені зміни до абзацу сьомого пункту 2.2 глави 2 Порядку № 938, а саме:

Було	Стало
проводять повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до місцевих бюджетів на підставі відповідних документів органів, які згідно із законодавством контролюють справляння надходжень бюджету, погоджених з відповідними місцевими фінансовими органами	проводять повернення (перерахування) коштів, помилково або надміру зарахованих до місцевих бюджетів, на підставі подань (висновків) органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, погоджених із відповідними місцевими фінансовими органами

Четверте. Встановлені терміни подання до органів Казначейства затвердженого розпису місцевого бюджету. Відповідно, новими нормами доповнено главу 5 Порядку №938, яка відтепер має назву «Порядок затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання місцевих бюджетів, та здійснення операцій з їх обліку». Згідно з вимогами пункту 5.1 місцеві фінансові органи надсилають затверджений розпис місцевого бюджету в електронній формі відповідним органам Казначейства не пізніше п'ятого робочого дня, що настає за днем його затвердження. Вказаний пункт також доповнено нормами щодо складання розпису місцевого бюджету та його складових, які змінами вилучені із пунктів 2.4, 2.5 Порядку № 938.

Слід звернути увагу, що викладено у новій редакції форму річного розпису, затверджену у додатку 1 до Порядку № 938. Відтепер із загального обсягу інформації розпису за спеціальним фондом необхідно наводити, у тому числі, дані про бюджет розвитку.

П'яте. Заголовок глави 6 викладено в такій редакції: «Оформлення змін, що виникають у процесі виконання місцевих бюджетів, та здійснення операцій з їх обліку» та визначено нові форми довідок про зміни до річного розпису місцевих бюджетів, помісячного розпису доходів загального фонду місцевих бюджетів, помісячного розпису фінансування загального фонду місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання, помісячного розпису асигнувань загального фонду місцевих бюджетів (за винятком надання кредитів з бюджету), помісячного розпису спеціального фонду місцевих бюджетів (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків), помісячного розпису повернення кредитів до загального фонду місцевих бюджетів та помісячного розпису надання кредитів із загального фонду місцевих бюджетів.

Нові форми довідок затверджені у додатках 3-9 до Порядку № 938, а саме:

- у додатку 3 – форму Довідки про зміни до річного розпису;
- у додатку 4 – форму Довідки про зміни до помісячного розпису доходів загального фонду;
- у додатку 5 – форму Довідки про зміни до помісячного розпису фінансування загального фонду;
- у додатку 6 – форму Довідки про зміни до помісячного розпису асигнувань загального фонду (за винятком надання кредитів з бюджету);
- у додатку 7 – форму Довідки про зміни до помісячного розпису спеціального фонду (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків);
- у додатку 8 – форму Довідки про зміни до помісячного розпису повернення кредитів до загального фонду;
- у додатку 9 – форму Довідки про зміни до помісячного розпису надання кредитів із загального фонду.

Також встановлені терміни надсилання цих довідок місцевими фінансовими органами відповідним органам Казначейства, а саме – не пізніше третього робочого дня, що настає за днем їх затвердження. Це дозволить органам Казначейства зміни у планових показниках своєчасно відобразити у бухгалтерському обліку виконання місцевих бюджетів.

Відповідно викладено у новій редакції пункти 6.1 та 6.2 Порядку № 938, а саме:

Було	Стало
<p>6.1. Унесення змін до рішення відповідної ради про місцевий бюджет здійснюється на підставі рішення відповідної ради. Прийняття рішення про внесення змін до рішення відповідної ради про місцевий бюджет можливе у випадках та порядку, встановлених Бюджетним кодексом України, а також у разі внесення змін до закону про Державний бюджет України.</p> <p>6.2. Місцевий бюджет виконується за розписом, який затверджується керівником місцевого фінансового органу. До затвердження розпису місцевого бюджету керівником місцевого фінансового органу затверджується тимчасовий розпис місцевого бюджету на відповідний період.</p> <p>Протягом бюджетного періоду керівник місцевого фінансового органу забезпечує збалансованість розпису місцевого бюджету за відповідними періодами року (повноваження на здійснення витрат бюджету у відповідному місяці мають відповідати обсягу надходжень бюджету на відповідний місяць), в тому числі шляхом використання інструментів фінансування бюджету (фінансування за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку, зміни обсягів бюджетних коштів тощо). Зміни до розпису мають відповідати таким вимогам:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бути збалансованими за місяцями, тобто не порушувати загального обсягу показників загального або спеціального фонду місцевого бюджету на місяць, якого стосуються такі зміни; - не змінювати загального обсягу показників загального або спеціального фонду місцевого бюджету на рік, за винятком внесення змін до рішення про місцевий бюджет; - враховувати фактично виділені асигнування за попередній період (при внесенні змін до розпису асигнувань та розпису кредитування), фактичні надходження коштів за період з початку року 	<p>Вимоги п. 6.1 відповідно до Змін перенесено у п. 2.1 Порядку № 938;</p> <p>Абзац 1 п. 6.1 Порядку № 938 на основі Змін вилучено</p> <p>6.1. Протягом бюджетного періоду керівник місцевого фінансового органу забезпечує збалансованість розпису місцевого бюджету за відповідними періодами року (повноваження на здійснення витрат бюджету у відповідному місяці мають відповідати обсягу надходжень бюджету на відповідний місяць), у тому числі шляхом використання інструментів фінансування бюджету (фінансування за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку, зміни обсягів бюджетних коштів тощо). Зміни до розпису мають відповідати таким вимогам:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бути збалансованими за місяцями, тобто не порушувати загального обсягу показників загального або спеціального фонду місцевого бюджету на місяць, якого стосуються такі зміни; - не змінювати загального обсягу показників загального або спеціального фонду місцевого бюджету на рік, за винятком внесення змін до рішення про місцевий бюджет; - враховувати фактично виділені асигнування за попередній період (під час внесення змін до розпису асигнувань та розпису кредитування), фактичні надходження коштів за період з початку

Було	Стало
<p>(при внесенні змін до розпису доходів та розпису фінансування);</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводиться переважно за відсутності зареєстрованої в органах Казначейства (на момент внесення змін до розпису асигнувань) кредиторської заборгованості за тим кодом економічної класифікації видатків бюджету та класифікації кредитування бюджету, за яким передбачається зменшення асигнувань; - вноситься на поточний та наступні періоди (крім випадків, передбачених законодавством). 	<p>року (під час внесення змін до розпису доходів та розпису фінансування);</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводиться переважно за відсутності зареєстрованої в органах Казначейства (на час внесення змін до розпису асигнувань) кредиторської заборгованості за тим кодом економічної класифікації видатків бюджету та класифікації кредитування бюджету, за яким передбачається зменшення асигнувань; - вноситься на поточний та наступні періоди (крім випадків, передбачених законодавством).
<p>Місцеві фінансові органи надають органам Казначейства довідки про внесення змін у річний розпис місцевих бюджетів та помісячний розпис асигнувань загального фонду відповідного місцевого бюджету (за винятком надання кредитів з місцевих бюджетів), помісячний розпис спеціального фонду (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків), річний розпис повернення кредитів до місцевих бюджетів та надання кредитів з місцевих бюджетів, помісячний розпис повернення кредитів до загального фонду місцевих бюджетів та помісячний розпис надання кредитів із загального фонду місцевих бюджетів, складені за формами та у порядку, визначеними нормативно-правовими актами, і повідомляють головних розпорядників про внесені зміни у вигляді довідок, складених за формою та у порядку, визначеними нормативно-правовими актами.</p> <p>Унесення змін до розпису за спеціальним фондом за іншими надходженнями здійснюється у порядку, встановленому для внесення змін до розпису за загальним фондом, за яким після внесення відповідних змін до розпису складаються довідки про</p>	<p>6.2. Місцеві фінансові органи складають та надають органам Казначейства довідки про зміни до річного розпису місцевих бюджетів, помісячного розпису доходів загального фонду місцевих бюджетів, помісячного розпису фінансування загального фонду місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання, помісячного розпису асигнувань загального фонду місцевих бюджетів (за винятком надання кредитів з бюджету), помісячного розпису спеціального фонду місцевих бюджетів (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків), помісячного розпису повернення кредитів до загального фонду місцевих бюджетів та помісячного розпису надання кредитів із загального фонду місцевих бюджетів, складені за формами, наведеними в додатках 3–9 до цього Порядку, і повідомляють головних розпорядників про внесені зміни у вигляді відповідних довідок.</p> <p>Такі довідки місцеві фінансові органи надсилають відповідним органам Казначейства не пізніше третього робочого дня, що настає за днем їх затвердження.</p> <p>Унесення змін до розпису за спеціальним фондом за іншими надходженнями здійснюється у порядку, встановленому для внесення змін до розпису за загальним фондом, за яким після внесення відповідних змін до розпису складаються</p>

Було	Стало
внесення змін до кошторису*	довідки про внесення змін до кошторису

***Примітка:** Вимоги п. 6.2 Порядку № 938 згідно зі Змінами викладено у п. 6.1.

Шосте. Конкретизовано вимоги абзацу першого пункту 10.1 глави 10 «Здійснення видатків розпорядниками бюджетних коштів та одержувачами бюджетних коштів» в частині поширення його норм на одержувачів бюджетних коштів. Тобто, органи Казначейства здійснюють розрахунково-касове обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів шляхом проведення платежів з реєстраційних, спеціальних реєстраційних рахунків розпорядників бюджетних коштів та рахунків одержувачів бюджетних коштів, відкритих в органах Казначейства, відповідно до кошторисів, планів асигнувань загального фонду місцевих бюджетів (за винятком надання кредитів з місцевих бюджетів), планів спеціального фонду місцевих бюджетів (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків), планів надання кредитів із загального фонду місцевих бюджетів або планів використання бюджетних коштів та помісячних планів використання бюджетних коштів.

Сьоме. У главі 18 «Облік та складання звітності про виконання місцевих бюджетів» скориговані положення щодо способу та термінів обміну інформацією між органами Казначейства та місцевими фінансовими органами.

Так, проміжну (місячну, квартальну) і річну звітність про виконання місцевих бюджетів складають відповідні органи Казначейства і подають у порядку й у терміни, встановлені законодавством, відповідним місцевим фінансовим органам із застосуванням автоматизованої системи подання електронної звітності клієнтами Казначейства (далі – АС «Є-Звітність») (абзац другий пункту 18.4).

Із застосуванням АС «Є-Звітність» фінансові органи готують та подають до органів Казначейства (абзац третій пункту 18.5):

- щомісяця та щороку – інформацію про використання коштів резервного фонду;
- щокварталу та щороку – інформацію про стан гарантованих Автономною Республікою Крим, обласними радами та територіальними громадами боргів та про надані місцеві гарантії.

Інформація надається за формами, встановленими законодавством та у терміни, визначені органом Казначейства (абзац шостий пункту 18.5).

Восьме. Зміни у додатках до Порядку № 938. Крім змін у формі додатку 1, про який ми писали вище, викладено у новій редакції додаток 13 «Витяг з річного розпису асигнувань місцевих бюджетів (за винятком надання кредитів з місцевих бюджетів) / річного розпису витрат спеціального фонду місцевих бюджетів з розподілом за видами надходжень / річного розпису повернення кредитів до місцевих бюджетів та надання кредитів з місцевих бюджетів». **Відтепер із загального обсягу інформації витягу із розпису за спеціальним фондом необхідно наводити, у тому числі, дані про бюджет розвитку.**

У зв'язку з тим, що відповідно до Змін Порядок № 938 доповнено новими додатками 3–9, додатки 3–32 вважатимуть додатками 10–39 відповідно. У тексті Порядку № 938 посилання на додатки 3–32 замінено посиланнями на додатки 10–39 відповідно.

У додатку 20 відбулися зміни у формі відбитку штампа «Зареєстровано та взято на облік», який органи Казначейства проставляють на перевірених документах у порядку встановленому Порядком № 938.

У додатку 23 із форми Реєстру змін зведення показників спеціального фонду у графі «інші джерела власних надходжень бюджетних установ**» виключено код доходів «25020400».

Посилання на НПА та ресурси, що згадані у роз'ясненні:

- Наказ Міністерства фінансів України від 27.07.2023 № 409 «Про затвердження Змін до Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів». Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/RE40433>;
- Наказ Міністерства фінансів України від 18.08.2023 № 443 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 27 липня 2023 року № 409». Режим доступу <https://ips.ligazakon.net/document/RE40506?an=2>;
- Наказ Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938 «Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12#Text>;
- Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI «Бюджетний кодекс України». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

© Ця публікація стала можливою завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.